

HÃ'A THÆ'á»çNG THÃ•CH GIÃ•C QUANG GIÁ°çI NGHI VÁ»€ LUÁ°-T NHÃ,N QUÁ°ç

Ã•Ã°ng gÃ°p cá»§a HÃ'A THÆ'á»çNG THÃ•CH GIÃ•C QUANG
08/08/2017

HÒA TH'ÂNG THÍCH GIÁC QUANG GIçI NGHI VÀ LU-T
NHÂN QUç VÀ CÚNG SAO GIçI H N

1/.

VªN:

Theo

lu-t nhân qu£, Ýi này anh A làm hji anh B. Ýi thê hai, anh B s½ tìm çn anh A òi nã. V-y là 1 = 1. Nh° v-y anh B có mang tUi hay không ? RÕi Ýi thú ba anh A có thanh toán lji anh B nữa không ?

ÁP:

Nhân

Qu£ là gì? Nhân là nguyên nhân, Qu£ là kçt qu£, nguyên nhân gây thç nào, kçt qu£ ra thç ¥y. Ng°Ýi x°a ã b£o: Muñn làm viÇc gì, tr°Ùc ph£i bình t)nh ngh) çn kçt qu£ vÁ sau cça nó .

Â

Nçu

mxi Ph-t tí biçt lçy câu na y làm iÁu tâm niÇm, tçt s½ tránh °ác nhiÁu lxi lçm thçt bji trên °Ýng jo cing nh° °Ýng Ýi. MÙt v£ thiÁn s° cing khuyên djy: Xem hçt kinh Di Đà. Tâng xong chú Đji Bi. TrÓng d°a thì °ác d°a. TrÓng -u lji °ác -u. Kinh chú v«n quý lành. Kçt oán làm sao cêu? Soi lji lòng b£n lai. Ng°Ýi tjo ng°Ýi ph£i ch£u. Mình làm mình thç qu£ .

Qu£

báo có: HiÇn báo, Sanh báo, H-u báo, Ænh báo, Bçt Ænh báo, CÚng báo, BiÇt báo, C-n tí báo, Thác v£ thác báo, Chuy£n báo, Thç gian báo, Xuçt thç gian báo. ù ãy xin nói 3 qu£ báo c; b£n, mà chúng ta th°Ýng lãnh ch£u:

1.

HiÇn báo: Có ngh)a hiÇn thç gây nhân thì hiÇn Ýi ch£u qu£.

2.

Sanh báo: Sanh báo là gây nhân kiçp na y, Ýi kç sau mUi ch£u qu£ báo.

3.

H-u báo: Đây là nói sñ gây nhân trong Ýi na y, çn ba, bñn, tr m, ngàn hay vô l°ãng kiçp sau mUi thç qu£ báo.

Trong

kinh Nhân Qu£ NghiÇp Báo có bài kÇ: Gi£ sí tr m ngàn kiçp. NghiÇp ã tjo không mçt. Khi nhân duyên g-p nhau, lji tñ ch£u qu£ báo .

Kinh

Nhân Quê Nghị Cự Báo, Kinh Ēa Tĩng thu Úc vÁ luân lý
 ịo ęc híc, Ph-t tí chúng ta thÿy gŞn nh° là mÙt
 bÙ lu-t chu©n mĩc nhÿt trong Ýi sÑng h±ng ngày.
 Hành trình tề nhân ịn qu£, chÉ có ęc Ph-t, các
 C tí Thánh T ng, nhĩng nhà híc Ph-t có ³ng cÿp
 mÙi thÿy xuyên suŃt quá trình nhân qu£ cçạ chúng sanh
 và giúp chúng sanh tránh xa các iÁu ác, làm các viC
 lành Ą thoát khĩi luân hÓi qu£ báo và gúp phŞn làm
 trong sịch hóa môi tr°Ýng sÑng chung trong xã hÙi loài
 ng°Yi.

Tị

ViCt Nam x°a nay, không lu-n trong hay ngoài ịo Ph-t,
 lúc nào mĩi ng°Yi cing cŌ xúy luân lý làm lành g-p
 lành, làm ác g-p ác , hay ęg đđng Ýi Ph-t dıy:
 không làm các iÁu ác, sieng làm các viCc lành, tề
 bi cêu vÙt ng°Yi khŌ . V-y mà cing không ị lĩc
 Ą ngēa ho-c ng n ch-n ng°Yi phĩm pháp.

Theo

các bĩn hĩi, thì gĩi là luân hÓi nhân qu£:

Anh

A làm hịi anh B, thì anh A phĩi bĒ hịi và ng°ác lị.
 Anh A gịt anh B, thì tòa án xí tí hình anh A và ng°ác
 lị, làm ác g-p ác ó là nhân qu£ tÿt y. Nghị Cự
 nhân sát thì nghị Cự qu£ cing bĒ sát , không
 sai sót, nên ng°Yi x°a có câu : thiên vŏng khŏi khŏi,
 sị nhi bÿt l-u .

A

và B tr£ vay nh° thç trĩ thành nghị Cự lĩc, téc là séc
 mĩnh cçạ nhân qu£, luôn trôi l n trong sáu n½o sanh tí
 luân hÓi không lúc nào ngēng nghĒ, Ph-t tí chúng ta
 th°Ýng nghiên cêu trong kinh Ēa Tĩng gĩi là luân
 hÓi qu£ báo .

MuŃn

chÿm đét luân hÓi qu£ báo nh° A và B trên, thì không
 khĩi tâm tịo nghị Cự và hành ùng ác.

2/.

VªN:

Tị

sao, khi vào chùa, ta phĩi lịy tŌ tr°Úc rŌi mÙi lịy
 Ph-t ? Có nhĩng chùa muŃn vào bàn thÝ TŌ phĩi i vào
 chánh ịçn tr°Úc rŌi mÙi vòng ra sau Ą lịy TŌ,
 khi i qua bàn Ph-t mà không lịy tr°Úc , mình c£m thÿy
 có iÁu gĩ ó thÿt IÁ. V-y mình phĩi xí trí nh°
 thç nào khi ịn các chùa này ?

ÁP:

MÙt

ngôi chùa Ph-t giáo theo B̄c tông phŌ biçn có 4 khu vĩc:
 Chính ịçn, Tián °Ýng, Nhà hành lang, Nhà tŌ và nhà
 trai (làm nị thuyçt pháp gĩi là Gi£ng °Ýng, làm nị
 thĩ thĩc cçạ ch° T ng thì gĩi là Trai °Ýng)

P

chính iÇn

1.

T°ãng Tam Thç là ba pho t°ãng ngÓi ngang nhau ß nçi cao nhÆt trên bàn thÝ, ÿi diÇn cho chç Ph-t trong ba thÝi gian quá khé, hiÇn tçi thç, vË lai thç.

B

nhà Bái °Ýng

Thông

th°Ýng nhà Bái °Ýng °ãc xây dñng tr°Ùc cía Chính iÇn (còn gíi là tiÁn °Ýng).

Nhà

Hành lang:

Trong

các ngói chùa thÝ Ph-t ß ViÇt Nam, nhà hành lang °ãc xây rÆt linh hojt: có thÁ là hai dãy nhà riêng Á i lçi chÿy song song ß hai bên nhà Chính diÇn, mà theo ó, i vào nhà t ng (h-u °Ýng).

Nhà

T ng:

Nçu

thÝ TÕ gíi là Nhà TÕ, dùng trai t ng gíi là Nhà Trai. Nhà T ng th°Ýng °ãc xây dñng sau chính iÇn nên còn gíi là h-u °Ýng.

ViÇt

Nam hiÇn có 15.000 ngói chùa, gÓm: ÿi già lam, trung già lam, tiÁu già lam&

Chùa

IÛn nh° ß thiÁn viÇn Th°Ýng Chiçu, Quan Âm Tu ViÇn, thiÁn viÇn Ph°Ùc Sjn (Óng Nai), Trúc Lâm thiÁn viÇn (Lâm Óng), mxi chùa có trên 200 S° ThŞy, S° Cô c° trú tu híc, còn tiÁu già lam thì chÉ có 01 ThŞy hay Cô ß trông coi h°jng khói cho Ph-t.

Chùa

x°a tẽ 100 n m trß lên çn trên 1.000 n m th°Ýng là ß ngoài miÁn Trung, miÁn B̄c ViÇt Nam; a phŞn không có lÑi i vào Chính iÇn tr°Ùc, th°Ýng là i hai bên cÕng òng lan (nam), Tây lan (nĩ), ho-c i vào lÑi bên hông hũu ho-c t£ ß phía h-u °Ýng, nên khi Ph-t tí vào chùa tr°Ùc g-p khám thÝ TÕ s°, sau mÛi g-p ngói Tam B£o thÝ Ph-t.

Chùa

ngày nay, ß thành thË, do nhiÁu hoàn c£nh th°Ýng xây tøm giãa khu phÑ, khóm ph°Ýng Á hành jo, lâu ngày trß thành nçi an trú muôn Ýi& iÁu kiÇn môi tr°Ýng Æt ai h'p, không ç Á xây theo quy cách thiÁn lâm quy chç. Ng°Ýi Ph-t tí vào chùa có khi g-p thÝ Ph-t và TÕ s° ngang nhau, ho-c lÑi i b̄t buÛc ph£i g-p nçi thÝ Ph-t tr°Ùc, rÓi mÛi g-p khám thÝ TÕ s° sau.

Nhìn

chung khi tjo chùa Á cho T ng Ni tu hành, quý ThŞy th°Ýng

làm theo ph°ng tiÇn nh÷t thÝi cho T ng Ni c° trú tu híc, nên khi xây dñng, vÉ chç Şu t° ít quan trính çn quy cách thiÁn lâm quy chç. Cho çn hôm nay ngh) çn Æ cÆi cách thì ã muÛn Γm rÓi. Cing chính vì thç nên mÛi có câu hñi cça quý Ph-t tí.

Đ

ViÇt Nam, dù chùa òác xây dñng theo quy cách x°a hay nay, nh°ng do sñ giáo hóa cça ThŞy Cô nên viÇc IÁ Ph-t và TÕ s° trß thành khuôn th°Ûc cça Ph-t tí, vào chùa thì: tiên báI Trá trì, h-u báI Thích ca . Ý nói khi vào chùa tr°Ûc nh÷t g-p chç chùa (Trá trì), xá chào Trá trì, sau ó òác Trá trì h°Ûng d«n IÁ TÕ s°, LÁ Ph-t là v-y.

Tr°Ýng

hãp cça các bñn g-p Ph-t hay TÕ s° tr°Ûc thì cé cung kính vái xá, rÓi sau ó làm theo h°Ûng d«n cça ThŞy Cô không th÷t IÁ!

3/.

V«N:

ViÇc

cúng sao giÆi hñn, Ñt gi¶y tiÁn vàng mã, theo ÷o Ph-t là iÁu không nên làm. Nh°ng có mÛt sñ chùa hiÇn nay v«n làm theo t-p tác này. Quý ThŞy giÆi thích viÇc làm này nh±m Æ Tùy thu-n chúng sanh , và cé tiçp diÁn n m này qua n m khác. V-y viÇc làm này có úng chánh pháp hay không ?

ÁP:

Ñt

vàng mã là mÛt tác IÇ dân gian, xu÷t phát tē thÝi nhà Hán (Trung QuÑc). Do nhà vua muÑn thñc hành IÝi dñy cça éc KhÕng Tí: Sñ tí nh° sñ sinh, sñ vong nh° sñ tÕn , ngh)a là thÝ ng°Ýi chçt nh° thÝ ng°Ýi sñng, thÝ ng°Ýi m÷t nh° thÝ ng°Ýi còn. V-y nên khi nhà vua b ng hà, chúng thŞn và h-u cung ã phÆi bñ tiÁn bñc th-t vào trong áo quan Æ vua tiêu dùng.

Sau

ó quan bñt ch°Ûc vua, dân bñt ch°Ûc quan. Ai cing chôn tiÁn th-t theo ng°Ýi chçt thành mÛt tác IÇ. Bñn trÛm c°Ûp biçt v-y nên ào trÛm mÓ nhñng ng°Ýi giŞu có, nh° mÛt vua Hán V n ç bË trÛm khai qu-t I¶y hçt vàng bñc châu báu. VÁ sau tē quan çn dân th¶y viÇc chôn tiÁn bñc th-t quá tñn kém nên mÛi nÆy sinh ra dùng gi¶y cñt ra làm tiÁn giÆ, vàng giÆ Æ thay thç. ChuyÇn Ñt tiÁn gi¶y (vàng mã) ra Ýi tē ó và trß thành t-p tác. T-p tác này òác du nh-p vào ViÇt Nam theo nhñng ng°Ýi Trung Hoa.

Tiçn

s) NguyẢn Mñnh C°Ýng, ViÇn Nghiēn céu Tôn giáo, cho r±ng: ViÇc Ñt vàng mã là do Ænh h°ßng cça ng°Ýi Trung Hoa. Tích kÁ r±ng: Vào Ýi Hán có ôi vñ chÓng là Thái Mñc và TuÇ N°ing híc nghÁ làm gi¶y ch°a thñ ã vÁ quê mß x°ßng. Gi¶y làm ra x¶u và khó viçt chỉ nên bË ç không bán òác. TuÇ N°ing bèn giÆ chçt Æ thñc hiÇn ph°ng kç bán gi¶y. Ngày thé 3, tr°Ûc khi i chôn, Thái Mñc em mÛt ôm gi¶y ra Ñt bên cñnh quan tài vñ. Sau khi Thái Mñc Ñt gi¶y xong

thì TuÇ N°ing ß trong quan tài kêu to gíi chÓng, ©y n°p quan tài b°Úc ra hát r±ng: D°ing gian tiÁN n ng hành té h£i. Âm gian chÉ tji tÑ mãi mji. B¥t thẾ tr°ăng phu b£ chÉ thiêu. Thùy kh³ng phóng ngã hÓi gia lai .

Ngh)a

là: Trên d°ing gian Óng tiÁN có thã làm °ác míi viÇc ß míi nji, d°Ui âm phç gi¥y cing có thã dùng Á mua bán. N¿u không ph£i chÓng. Nt cho gi¥y thì ai lji cho tôi quay vÁ d°ing gian . Nói rÓi lji mang thêm 2 bó gi¥y nữa Á Nt. Những ng°Yi chéng ki¿n Áu tin là Nt gi¥y thành tiÁN cho ng°Yi âm phç r¥t có lãi nên ai n¥y Áu vÁ nhà l¥y tiÁN ¿n nhà Thái Mjc mua gi¥y vÁ Nt. Tin lành Ón xa, ng°Yi các nji tranh nhau ¿n nhà Thái Mjc mua gi¥y. Không ¿n 2 ngày, bao nhiêu gi¥y ¿ cça hai vã chÓng TuÇ N°ing ã h¿t s¡ch .

VUi

tích truyÇn này, Ts Nguyãn Mjnh C°Ýng hy vjing bjin Íc s½ có suy ngh) úng ñn vÁ viÇc Nt vàng mã. Tr°Úc khi Nt vàng mã, mxi ng°Yi c§n suy ngh) th-t kù xem tác dđng thñc cça viÇc hoá vàng ¿n áu. ã là t-p tác thì khó bĩ, chÉ trẽ có sñ Óng thu-n cça míi ng°Yi trong xã hUi.

Cúng

sao hjn là t-p tác ã tÓn tji lâu Ýi trong dân gian. T-p tác này có nguÓn gñc tẽ Lão giáo. Sao hjn °ác tính c n cẽ trên híc thuy¿t ngi hành xung kh°c. Theo sñ v-n chuyãn cça ngi hành, mxi n m có mÚt vì sao chi¿u mjing vào mÚt tuÓi cça tẽng ng°Yi. Còn hjn là niên hjn, là cách théc riêng éng vUi sao chi¿u mjing là tÑt hay x¥u.

Tuy

b°t nguÓn tẽ Lão giáo ß Trung Hoa, nh°ng t-p tác này lji n sâu vào quan niÇm cça ng°Yi dân ViÇt và trß thành mÚt t-p tác lâu Ýi cça ng°Yi ViÇt. Ng°Yi ViÇt tin r±ng, mxi n m có mÚt vì sao cai qu£n, có sao tÑt có sao x¥u. N¿u g-p sao x¥u, ng°Yi ta ph£i cúng sao gi£i hjn Á °ác an lành. Có t¥t c£ chín vì sao chia nhau cai qu£n con ng°Yi và tám niên hjn. Chín vì sao là: La H§u, ThÕ Tú, Thçy DiÇu, Thái B¡ch, Thái Âm, Thái D°ing, K¿ ô, MÙc éc, Vân HÙn. Tám niên hjn là: Huónh Tuyãn, Tam Kheo, Ngì MÙ, Thiên Tinh, Toán T-n, Thiên La, jì VÕng, Diêm V°ing.

Tẽ

Lão giáo qua dân gian rÓi i vào Ph-t giáo, nh°ng ngày nay, t-p tác này °ác xem nh° tác t-p lxi thÝi Nñi vUi nhà truyãn giáo Ph-t giáo. óán sao, óán hjn và cúng gi£i sao hjn ngày nay còn diãn ra ß các chùa là sai.

Trong

kinh Di giáo ch°ing I, éc Ph-t djy: Các vẾ Tó-Kh°u, sau khi Tôi nh-p-diÇt, các vẾ nên tôn-tríng Ba-La- Á-MÙc-Xoa, nh° tÑi g-p sáng, nh° ng°Yi nghèo °ác cça báu. Các vẾ nên bi¿t giUi ¥y là b-c jì-S° cça các vẾ và không khác gì Tôi còn ß Ýi v-y.

Ng°Yi

giữ gìn thanh-tĩnh, không ỏã làm những việc nh»:
buôn bán, Ồi chác, tịo đĩng ruỪng nhà, nuôi d»áng
ng»Yi dân, tời tỦ, súc sinh. Hừt thừy sĩ trÓng trít,
các cựa cừi châu báu, Áu nên tránh xa, nh» tránh hừm
lía. Không ỏã ch-t phát cây cũ, ào sỦi ừt
ai, iÁu-hòa thuỪc thang, xem t»Ừng tỪt xừu, quan sát
tinh-tú, suy- oán ừ thiừu, lừch-sỪ kừ-toán, Áu
không nên làm.

Là

Ph-t tí, chúng ta phừi thừy những gì lừi thừy lừc
h-u, những gì là v n hóa, là nét ừp cựa v n hóa dân
gian hay v n hóa ừo Ph-t, chúng ta phừi nói không vừi
các hừ tác trên.